

חצרות חסידים | משפחות | קהילות קודש | אנשי אמת

המבשר קהילות

יום שלישי ג' בניסן תשפ"ה | גליון 760

ממשה צד משה לא קם כמשה סיזם הרמב"ם הראשון

"זה כמה שנים שמחכה הנני
אולי יתעוררו לעשות כן
גם בנוגע ללימוד הרמב"ם"
- ביטא כ"ק מרן אדמו"ר
מליובאוויטש זצוק"ל את
רצונו הטהור לקביעת לימוד
הרמב"ם דבר יום ביומו ||
בחודש ניסן ימלאו 40 שנה
לסיום הראשון על הרמב"ם
שהתקיים בחודש ניסן
תשמ"ה במעמדים מרגשים
בעריהקודשטבריהוירושלים
|| ראיון מרתק עם יו"ר צעירי
אגודת חב"ד הרב יוסף
יצחק הכהן אהרונוב, האיש
שמאחורי הטמעת התקנה
בקרב כל החוגים || עמוד 12

גרישה בארדיטשוב'ער || על השומר
הנאמן של הציון הקדוש שנפטר
לבית עולמו || עמוד 20

יהודים מתכוננים לפסח || סקירה
עולמית על מגוון קהילות העולם
היהודי || שמועות, עמוד 06

איש חסיד היה בירושלים || לדמותו
הנעלית של הגאון החסיד רבי ישראל
וינד ז"ל || עמוד 18

תקנת לימוד הרמב"ם היזמי

יוסף מאיר האס

**"זה כמה שנים שמחכה הנני
אולי יתעוררו לעשות כן
גם בנוגע ללימוד הרמב"ם"
- ביטא כ"ק מרן אדמו"ר
מליובאוויטש זצוק"ל את
רצונו הטהור לקביעת לימוד
הרמב"ם דבר יום ביומו
|| מחרוזת מרתקת על
השתלשלות תקנת לימוד
הרמב"ם היומי במלאות 40
שנה לסיום הראשון שהתקיים
בחודש ניסן תשמ"ה ||
ראיון מרתק עם יו"ר צעירי
אגודת חב"ד הרב יוסף
יצחק הכהן אהרונוב, העומד
מאחורי הפעולות הכבירות
שהביאו להטמעת התקנה
בקרב כל החוגים בארצנו
הקדושה || בכל יום תמיד**

נענה בכבוד רב להצעה שהובאה לפניו באופן אישי על ידי אחד התלמידים, שזכה לקבלת פנים מאירה והבעת שביעות-רצון מהיוזמה. הוא גילה כי כבר עשרים שנה הוא מקיים קביעות לימוד ברמב"ם בכל מוצאי שבת. מסלול הלימוד היה מי' שבט עד י"א ניסן, ודו"ח נשלח אל הרבי. כל ההלכות חולקו למעט 'הלכות שלוחין ושותפין' אשר נלמדו על ידי כל התלמידים יחדיו. הסיבה: תחושת השליחות עמה חיו התלמידים עשרים וארבע שעות ביממה עודדה אותם לחביבות מיוחדת בהלכות אלו. לבקשתם, הרב שלמה מטוסוב ז"ל, השליח הראשי ומנהל הישיבה, מסר את השיעור המיוחד בהלכות אלו.

בחודש אדר א' קבלו התמימים מכתב כללי-פרטי מהרבי שאת עצם שליחתו פירשו כהבעת תשואות-חן מצד הרבי. המכתב פותח במילים: "המכתב הדו"ח והמצו"ב נתקבל ות"ח". וכך גם החותם בכתב יד קדשו של הרבי: "בברכה להצלחה בת"ת בדו"ר".

עתה היה ברור לכל שהיוזמה אכן הסבה נחת רוח לרבי.

"כמה שנים מחכה הנני"

בי"א ניסן תשד"מ, ערך הרבי סיום על הרמב"ם. הוא לא ציין דבר בקשר למבצע שזה עתה הסתיים במרוקו, אך התלמידים

אהבת ישראל ויזכו את אלו שעוד לא למדו הלכות אלו, בכך שיפעלו עליהם להצטרף ולהתחיל ללומדם.

הנחשונים בקזבלנקה מרוקו

הדברים משום מה לא יצאו לפועל באופן מידי, אבל בישיבת חב"ד בקזבלנקה-מרוקו, העיר בה התגורר הרמב"ם מספר שנים, למדו התלמידים השלוחים את שיחתו של הרבי שנאמרה באותה שבת והחליטו להיות ה'נחשונים' לקיים את הוראת הרבי. הם ישבו וחשבו כיצד יכולים הם לקדם משהו בעניין. לקראת י' שבט, יום הכתרתו של הרבי למנהיג העדה (קבלת יום הנשיאות, בעגה החב"דית) הגו התלמידים רעיון: לקחת את החיבור 'משנה תורה' ולחלק אותו בין הציבור התורני.

החלוקה נערכה לפי ההלכות ונטלו בה חלק השלוחים, הרבנים, תלמידי הישיבה ובני התורה שבעיר. היוזמה התקבלה בהתלהבות בציבור התורני. יש לזכור שבמרוקו של לפני ארבעים שנה חיו אלפי יהודים ובתוכם מספר גדול של בני תורה וברי אוריין.

השליח הרב יהודה לייב רסקין ז"ל נרתם לעזור לעניין, והתלמידים יצאו לשטח: לכולל האברכים שתחת הנהלת השליח ר' שלום איידלמן, בתי הרבנים, בתי הכנסת ולכל מקום שידם הגיעה כדי לזכות מה שיותר יהודים בהשתתפות במבצע. גם הרב בנימין אליהו גורודצקי ז"ל, בא כוחו של הרבי באירופה וצפון אפריקה, הוזמן ליטול חלק במבצע. ואכן, בתוך שבועיים ימים הושלמה משימת החלוקה.

אחדות מרשימה נוצרה בין כל הגורמים בעולם התורה במרוקו. רבה הראשי של מרוקו, הגאון רבי אהרן מונסונגו זצ"ל

כח דורנו האחרון שבו תיקן כ"ק מרן אדמו"ר מליובאוויטש זצוק"ל את תקנת לימוד הרמב"ם היומי, שיש בו בכדי לאחד את כל ישראל, אנשים נשים וטף, על ידי לימוד כל התורה כולה בשלושה מסלולים השונים ויום לכל נפש.

אמנם ראשיתה של התקנה לא היתה במתכונת המוכרת לנו כיום, היא החלה ביוזמה של התלמידים-השלוחים במרוקו בחורף תשד"מ, שהחליטו לקחת פרט בשיחה של הרבי ולהוציאה מן הכוח אל הפועל, כאשר משם השתלשלה התקנה המוכרת לנו, כשהרבי הכריז עליה בפומבי בחודש ניסן תשד"מ.

ההתוועדות שהתקיימה בשבת קודש פרשת וישב תשד"מ, היתה המשך להתוועדות י"ט כסלו שחל באותה שנה בערב שבת ובה כנהוג נערכה חלוקת הש"ס. בהתוועדות זו עורר הרבי לראשונה אודות לימוד התורה בסדר שכתב הרמב"ם בספרו, ולא רק במסכתות הנלמדות בש"ס.

הרבי דיבר אודות כך שלדאבוננו ישנם רבנים וראשי ישיבות שאינם יודעים סוגיות שלמות בעניינים עיקריים כגון אחדות ד' וכיו"ב, וכל זאת משום שאינם לומדים על פי הסדר שקבע הרמב"ם בחיבורו: 'קודם ספר המדע, ובספר המדע גופא - הליכות יסודי התורה, ואח"כ באים כל פרטי ההלכות ד'אורח חיים', ורק לאחר זה דיני ממונות וכיו"ב".

הרבי סיים את דבריו: 'ויהי רצון שסוף כל סוף יתחילו כולם ללמוד תורה בהתאם לסדר שקבע הרמב"ם... בהמשך הורה הרבי לתלמידי הרמב"ם לנהוג באופן לחלוקת הש"ס, בה נחשב כל אחד ממשנתפי החלוקה כאילו למד את כל הש"ס, וכך גם בלימוד הלכות הרמב"ם, שהלומדים אותם יעשו זאת באופן של

הגיעו לכבודו של הרבי מליובאוויטש. כ"ק מרן הלב שמחה ולידו אחיו הפני מנחם ז"ע בסיום הרמב"ם הראשון

"א לידיגע?! א פולע!" כשהרבי נתן 'משקה' עבור הסיומים של הרמב"ם

בשבת פרשת יתרו תשמ"ה דיבר הרבי אודות 'סיום' ספר 'קנין' שחל באותו שבוע. הרבי אמר כי מי שמארגן את הסיומים, יעלה לקבל בקבוק 'משקה' עבור הסיום. כאן התעוררה בעיה, שכן לפני שבת הוכנס לרבי רק בקבוק אחד על ידי ר' מרדכי קלמנסון עבור התועדות מלוה מלכה שהתקיימה לצאצאי השפאליער זיידע'. כך נוצר שהיה רק בקבוק אחד, והוא נועד למישהו אחר.

ר' מנחם גערליצקי שהיה (ועדיין) אחראי על סיומי הרמב"ם ב-770, עלה לבמה של הרבי, אך הרבי אמר לו: "ברענג א פלעשל [תביא בקבוק]". אלה שעמדו קרוב למקום החלוקה, לקחו בקבוק מהשולחן ורוקנו אותו כדי שהרבי יוכל למוזג לתוכו 'משקה'. כשר' מנחם הגיש את הבקבוק, הגיב הרבי בתמיהה: "א לידיגע?! א פולע! [ריק?! מלא!]" בקבוק מלא אחר לא היה, והרבי נתן לו את הבקבוק שנועד עבור המלוה מלכה, ואילו להם נתן הרבי בקבוק קטן... באותה הזדמנות בידך הרבי את ר' מנחם כמה פעמים להצלחה רבה בקשר עם סיומי הרמב"ם.

כשהתקרב מועד 'סיום' המחזור הראשון, דיבר הרבי (ז' אדר תשמ"ה) על כך שכדאי לעשות התועדות 'סיום' בכל מקום בו יש עשרה שלומדים רמב"ם, והיכן שאין עשרה, או אז יצטרפו עם לומדי שיעור אחר. בשבת הגדול הודיע הרבי, כי כל מי שיערוך 'סיום' הרמב"ם לפני י"א ניסן, יקבל בקבוק 'משקה', ובתוך ה'משקה' יערבבו מה'משקה' שהגיע מה'סיום' שערכו בבית הרמב"ם בעיר פאס שבמרוקו.

הדבר צוין גם בחגיגות שנערכו במדינת בהן 'הרמב"ם. סיום הרמב"ם בקהיר

גיוונו הרחב של הקהל יחד שבטי ישראל על מגוריו ועדותיו, מפליא הוא. בשיחות עם מארגני המעמדים אנו שומעים על התרגשותם הרבה לראות את מאות האוטובוסים ורכבי ההסעות הפולטים בזה אחר זה את באי מעמדי הסיומים. מאוטובוס אחד נראים יורדים אחר כבוד יהודים אשר חזותם תעיד בם שאינם מתופסי ספסלי בית המדרש, אלה יהודים 'פשוטים' בעלי בתים' עובדי אלוקים בתמימות ופשטות היגעים בעמל כפיהם, שעשו דרכם לכאן שעות ארוכות להשתתף במעמד נורא ההוד 'למען ישמעו ולמען ילמדו'. אוטובוס שני פולט מתוכו אברכי משי חסידיים לבושי חליפות ארוכות, לצידם צועדת קבוצה נוספת של בני ישיבות ומן העבר השני צועדת קבוצה גדולה של חובשי 'כיפות סרוגות' מחברון עיר האבות.

ומה מננה משותף יש ליהודי מקרית ספר, לתלמיד הישיבה מחברון, ולחסידי ליובאוויטש? מה מניע אותם להניח את הכל ולבוא לשמוח באירוע הגדול לכבודה של תורה? אין זה אלא רבנו משה בן מיימון. הוא הגבר אשר איחד בחיבורו את כל התורה כולה 'לקטן ולגדול', והוא זה שמאחד את כל שבטי ישראל, אנשים נשים וטף, בלימוד 'תורה אחת' מידי יום ביומו, כפי תקנתו הגדולה של רועה ישראל הנאמן, כ"ק מרן אדמו"ר מליובאוויטש זצוק"ל.

בחזית הפצת תקנת הרמב"ם

"צעירי אגודת חב"ד היו ונשארו הכוח המרכזי שהפיץ את תקנת לימוד הרמב"ם ברבים, תוך רתימת גדולי ישראל מכל החוגים והעדות להשריש את התקנה הקדושה בציבור", אומר לנו ה"ר הרב יוסף יצחק הכהן אהרונוב. "לאורך השנים, ארגנו בצעירי אגודת חב"ד אירועים רבי משתתפים, בהם השתתפו גדולי התורה, אדמו"רים, ראשי ישיבות ורבני קהילות.

"במעמדים אלו חודדה חשיבות תקנת הרמב"ם והודגשה הקריאה לאמץ את הלימוד היומי של ספרו ההלכתי המקיף, אי אפשר לשער את ההשפעה האדירה של הסיומים הגדולים והמי פוארים עם גדולי ישראל המכבדים בנוכחותם, לעורר מחדש את החיות שבקיום התקנה בקרב אלו שכבר מקפידים עליה, וכמובן להוספת אלפים רבים למעגל הלומדים.

"בנוסף לאירועים הגדולים והמרכזיים", מדגיש הרב אהרונוב את חוד החנית בפעילות, "השקיעה 'צעירי אגודת חב"ד' משא בים רבים בהוצאת לחות, חוברות ועזרים שונים, כדי להנגיש את תקנת הלימוד לכלל הציבור. מאמצים מיוחדים הושקעו גם בקרב הילדים ובני הנוער: חידונים מסקרנים, תחרויות ארציות ומעמדים חגיגיים הביאו את לימוד ספר המצוות של הרמב"ם ללב התלמידים מכל רחבי הארץ. הפעילויות הללו, שנערכו בתאום עם מוסדות חינוך רבים, הפכו את התקנה לנחלת הכ- לל - וגרמו גם למי שלא נמנה על חסידי חב"ד לראות בה תקנה יסודית לכל יהודי".

מאחורי העשייה הכבירה להפצת תקנת הרמב"ם בישראל עומד יושב ראש צעירי אגודת חב"ד, הרב יוסף יצחק אהרונוב, שמוכיל זה עשרות שנים את מפעל השליחות של חב"ד בארץ הקודש. לאורך השנים עומד הרב אהרונוב בקשר הדוק עם גדולי ישראל והשקיע מאמצים עצומים ומשאבים רבים כדי שהתקנה של הרבי תחלחל לכל שכבות הציבור.

לרגל ההצלחה האדירה ובמלאות 40 שנה ליסוד התקנה, אנו משוחחים עמו על הדרך הארוכה שעבר המפעל האדיר של תק- נת הרמב"ם, על רגעי השיא והאתגרים, ועל החזון להמשך הפצת תורת הרמב"ם בקרב עם ישראל כולו.

על שולחנו של הרב אהרונוב מונח ספר הרמב"ם באופן תדיר, לא רק בגלל שהוא הוגה בו ולומד ממנו לפי התקנה הקדושה, אלא כפי שהוא אומר לנו שהדבר גם נועד להזכיר לו בכל יום: "מה עשיתי ומה אני עושה בכדי להגדיל את כמות הלומדים ולעשות נחת רוח למחולל התקנה מורי ורבי כ"ק מרן אדמו"ר מליובאוויטש זצוק"ל".

הרב אהרונוב, שנחשב כיום לאחד היהודים המשפיעים ביותר בעולם היהודי ומטבע הדברים דלתות גדולי ישראל ונגי- די עם פתוחים לפניו, מנצל את כל קשריו אלה ומכוון אותם לע- ניין אחד ויחיד: לעשות נחת רוח למורו ורבו הרבי מליובאוויטש.

צינור לשפע גשמי ורוחני

בשיחתו עמנו מציין הרב אהרונוב את הסיפור על ידידו הש- ליח הראשי לקליפורניה הרה"ח ר' שלמה קונין שליט"א שהיה בחובות כספיים וביקש על כך ברכה מהרבי. במענה לשאלתו, הגיב הרבי ושאל אותו האם השלים את 'חובותיו' בלימוד רמב"ם, ואכן לאחר שהשלים את 'חובות הרמב"ם' זכה לרווחה כלכלית. "אנו רואים מכך שהרבי ראה בקיום התקנה ללימוד הרמב"ם צינור לשפע גשמי כפשוטו ממש", מדגיש הרב אהרונוב ומסביר:

כולם נקבצו ובאו לך. הקהל שגדש את כל המעברים והמבואות בסיום הרמב"ם הראשון

לערוך 'שטורעם' גדול בקשר לרמב"ם. עד כדי כך ייחס הרבי חשיבות לעריכת הסיומים, עד אשר בהתוועדות שהתקיימה בי"א בניסן תשמ"ה, יום הולדתו ה-פ"ג, התבטא הרבי שבנוגע לעריכת התוועדות זו, אין צורך בטעמים והסברים, מכיוון שישנה סיבה "הכי גדולה והכי חשובה – גמרה של תורה". באותו יום בהיר סימו עשרות ומאות אלפים מישראל את המחזור הראשון בלימוד משנה תורה לרמב"ם. ממילא, זו סיבה "הכי גדולה שאין למעלה ממנה", להתאסף יחד ולערוך 'סיום' על הרמב"ם. הרבי לא הסתפק בעריכת סיומי רמב"ם, אלא ביקש לעשות מכך 'בלגן' חיובי רחב היקף. בכמה התוועדות עורר הרבי אודות חשיבות הפרסום וה'שטורעם' סביב 'סיום הרמב"ם'. "בטח מרעיש על דבר הרמב"ם (ה'סיום', מחזור הב' וכו'), כתב הרבי באותם ימים לרב עדין אבן ישראל (שטיינזלץ), "וככל שירעיש ויוסיף, אין חשש כלל המתאים להוראת הרמב"ם שצריך להיות 'בדרך האמצעית', כי עדיין לא הגענו אפילו לשליש ולרביע..."

באחת ההתוועדות אף הודרך הרבי כיצד לעשות 'שטורעם', במנותו את היתרונות שבפרסום הסיומים, שלא לדבר על כך שכל אחד צריך להשתתף בגופו ב'סיום', אפילו מי שאינו לומד בפועל את אחד ממסלולי הלימוד היומי – ואולי בזכות זה, גם הוא יחליט להצטרף לאחד המסלולים...

בהתוועדות שהתקיימה בשבת פרשת ויקרא תשמ"ה, לפני 40 שנה בדיוק, הדגיש הרבי את חשיבות השתתפותם של רבנים וראשי ישיבות ואישים תורניים בחגיגות ה'סיומים'. הרבי הטעים, כי השתתפותם בוודאי תגרום לכך שגם ה'בעלי בתים' והתלמידים השייכים אליהם, ישתתפו גם הם לכבודה של תורה. הרבי אף הציע "הצעה פשוטה ביותר", כי בדרשה של 'שבת הגדול' יזכירו הרבנים בדרשותיהם אודות הסיום על הרמב"ם ועל חשיבות ההשתתפות בו. מאז ועד היום ממשיכה התקנה לכבדו ולחלחל בקרב מיליוני יהודים ברחבי תבל הלומדים בכל יום – כל אחד במסלול אותו סיגל - את הלכות הרמב"ם. שיעורים למאות נמסרים בבתי חב"ד ובריכוזי בית ישראל, בפעילות מקיפה וחובקת זרועות תבל על ידי צעירי אגודת חב"ד, מהם רואים בחוש אשר רועה ישראל ומנהיגו ממשך ומאחד את כלל ישראל גם כעבור עשרות שנים מהסתלקותו, בלימוד אחד הכולל תורה אחת שלימה.

נושא בעול. הרב אהרונב באימה ובוראה ליד כ"ק מן אדמו"ר מליובאוויטש ז"ע גדולים ויודעים דברים הסתומים, וישגו דעת בוראם כפי כוח אדם, שנאמר: 'כי מלא הארץ דעה את ה' כמים לים'. "זהו הסיום של חיבורו ההלכתי הגדול של הרמב"ם והוא מסתיים באידיאל של גאולה, חכמה ושלמות רוחנית לעולם כולו", מסכם הרב אהרונב את דבריו.

לערוך 'שטורעם' גדול

כבר בתקופת ההתעוררות הראשונה על לימוד הרמב"ם במחזור הראשון, עורר הרבי על חשיבות עריכת הסיום ודיבר על כך שמן הראוי לערוך את סיום 'משנה תורה' יחד עם סעודה או התוועדות כמנהג ישראל, ואת הסיום יש לערוך באופן של 'רוב עם הדרת מלך'. באותה שנה בה סימו את לימוד הרמב"ם בפעם הראשונה (תשמ"ה), מלאו 850 שנים להולדת הרמב"ם. כיוון שכך, הדבר צוין גם בחגיגות שנערכו במדינות בהן חי הרמב"ם ופעל, כמו מצרים, מרוקו וספרד. הרבי ביקש לנצל הזדמנות זו, שגם אומות העולם יערכו מעמדי הצדעה לכבודו של הרמב"ם, מה שידגיש יותר את הנחיצות

"לפעמים עלולות לעלות טענות היצר שהלימוד דורש הרבה זמן ואין די זמן לכך, אבל מי שמתבונן בדברי הרבי על התקנה הקדושה, רואה שזהו כלי וצינור לברכת הרבי לקבל את כל השפע הגדול ברוח ובגשם, וכי משהו מוכן לוותר על כך?!"

במענה לשאלתנו האם התקנה הזו שייכת רק לחסידי חב"ד, הוא משיב בשפה ברורה: "הרבי לא תיקן את התקנה עבור חסידי חב"ד אלא עבור כלל ישראל, וזהו תפקידו לדאוג ולעשות הכל שכל אחד ואחד מבני ישראל מצטרף לתקנה זו. יש כאן עניין של אחדות כללית של עם ישראל בלימוד הלכה, שזהו דבר גדול ומיוחד שאין כמוהו. כמוכן שבנוסף לכל הטוב הזה, גם מקבלים ידיעה בכל התורה כולה ובכל תרי"ג המצוות, שהרי ברמב"ם יש את כל הסוגיות, ההלכות והנשאים בכל מקצועות התורה, וכדברי הרבי על ידי לימוד הרמב"ם מצליחים להקיף את כל התורה כולה".

הרב אהרונב מבהיר עוד כי מעבר לכל הטעמים המובנים וההגיוניים על הזכות האדירה להצטרף למעגל הלומדים במסגרת התקנה הקדושה, יש דבר מעניין שכאשר הרבי הסביר ופירט את טעמי התקנה, התבטא בסיום ואמר: "יש עוד טעמים" והרבי לא פירט מה הם, דהיינו שיש טעמים נסתרים בכבשונו של עולם היודעים רק לנשיא הדור מחולל התקנה, ולנו אין יכולת להבינם".

במטה לימוד הרמב"ם של צעירי אגודת חב"ד הנמצא תחת ניהולו המקיף של הרב אהרונב, עמלים כל השנה להכניס בכל צורות המדיה השונות, שיעורים ותוכניות המתמקדות בלימוד הרמב"ם ובתקנה הקדושה. במשך השנים הוציא מטה הרמב"ם של צא"ח עלונים וסיפרים בשפות שונות ולגילאים שונים, בכדי לא לפסוח על אף אחד ולהביא את ההזדמנות ליישום התקנה באופן הכי נוח וקל לביצוע.

את הראיון המתומצת בוחר הרב אהרונב לסיים בהלכה האחרת: "נה בספר 'משנה תורה' היד החזקה לרמב"ם. "זכיתי לשמוע את הרבי כמה וכמה פעמים בימי חיי מסיים את ההלכה הזו לפני אלפי המשתתפים בהתוועדות, כאשר כל הקהל מתרומם ברגש אדיר של שמחה על גמרה של תורה וההרגשה הפנימית היתה של ימות המשיח. זה לשון הרמב"ם (המלכים) ומלחמותיהם פרק יב הלכה ה): "ובאותו הזמן לא יהיה שם לא רעב ולא מלחמה ולא קנאה ותחרות, שהטובה תהיה מושפעת הרבה, וכל המעדינים מצויין כפר. ולא יהיה עסק כל העולם אלא לדעת את ה' בלבד. ולפיכך יהיו ישראל חכמים